

Berda József üzenete

Tíz évvel ezelőtt jelent meg *Berda József összegyűjtött versei* című kötetem, mely 340 költeménnyel és töredékkal egészítette ki az ismert életművet. Tartózkodtam az „összes versek” címtől, mert sejtettem, hogy a bohém költő sok barátjának ajándékozhatott kéziratos verset, s szímatom nem csalt. Alig jelent meg a kötet, vaskos levelet hozott a posta Domokos Mátyás irodalomtörténész barátomtól (Isten nyugosztalja, azóta ő is elköltözött az égi redakcióba). Benne rövidke levél és tucatnyi kockás füzetlap, Berda József-versekkel. A harmincnyelc versből e 15 ismeretlennek bizonyult, amit itt nyújtok át Berda hűségese olvasóinak. S mivel azóta különböző lapokban magam is rábukkantam néhány tucat remekműre, érik egy „javított, bővített” második kiadás, annál is inkább, mivel az első elfogyott.

Annyit róluk: az ötvenes években keletkezettek a rövid, epigrammaszerű versek, s világossá válik, hogy miért nem lett soha a hatalom kegyeltje a magát mindvégig proletárnak valló költő.

Urbán László

Borzalom

Csontig sovány nemzetet aláztatok meg;
néki üzenetek hadat,
mikor meggyilkoltattátok népükhöz
hű, legjobb fiaikat!

Egy költőre

Még te is öltél! Borzalmas büncselekményekre
adtad áldó beleegyezésedet.
A mindenkori magyar irodalomtörténetbe
igy irtad be végül – a nevedet!

Furcsa ez!

A legenyhébb megjegyzésre is felsziszentek,
nem túrtok komolyabb kritikát.
Legyünk boldog fejbólintók, kik kikaparhatják
orrukból a sűrű-sok fikát?!

Két „kegyetlen” kritikaféle

A Rákosi-recept szerinti bolond
borokat meddig isszuk még?
Az ezeket gyártó méregkeverőkre
szakadjon rá az ég!

*

Egyik jobb bor, mint a másik! Csettintve
mondottuk, annak idején Bezákék borára.
Most egyik rosszabb, mint a másik! Méltók
a rossz vegyészek – az akasztófára!

Forrongó futamok

Éltél, ahogy éltél,
de inkább szenvedtél.
Legyen érdemrended:
a még szebb szemfedél!

*

Csak azt írd meg mindig, ami
őszinte valód! Ami kellene,
azt talán soha. (B. J. kiemelése)
Az ördög tudja, hogy van, ami
van; hozzád a sors
mindig mostoha!

*

Értelmes elmék esküdt ellensége;
végre te is megkaptad most a leckét.
Jó volna már, ha hordótanítványaid
minden maszlagod méregként ennék!

*

Akrobatamutatványokat végzel
gondjaid felett.
Az olyan „öreg” ki nem bírja ezt,
végképp’ elmehet!

*

Sánta Sátán, ki bencés
diák voltál valaha;
most a Párt „védőszentje” volnál?
s „legszentebb malasztja”?!

A túlsok dicsőség elrontja már az embert,
még a szentként indulókat is.
Mindenki a maga útját fussa ki, ez
a „tan” talán nem hamis.

*

Bor helyett drágább timsóoldatot
inni? Borzalom ez! Méregkeverők! Hát
hagyjátok abba a népgyilkolást!
Nem szabad bántani a népet, a még
mindig elszegényedett hazát!

*

Mindenki irigy, féltékeny, egyik
rosszabbat mond az egyikről, mint a másik.
– Jöjjön ezután az a halál, melyben
már mindenki vértől ázik!

*

Kies helyen lakol,
majdnem ugrásnyira
az öreg temetőtől.
Most már ez ád
nyugalmat néked, –
talán ez emel föl.

Gyermeteg eset

Ó, egyetlen, esetlen-gyámoltalan barátom!
Hát véled is megesett a gyarló baleset?!
S éppen a hosszú híd kellős közepén?!
Az áldott-átkozott „majomtej” téged is
kikezdezt; gyomrodra, sőt fenekedre rohant?
Nesze! nesze! kapd el! itt a segítség! itt e
lepedőnyi selyempapír! Hát csak könnyebülj;
könnyebülj meg; tudom én már, mily furcsa
mulatság és mennyire bosszantó az efféle
eset éjnek idején! Ha egykor hasonló
szükség jönne reám is, hiszem, nem leszel
rest te sem viszonzni, mint jótét lélek,
ebbéli szívességemet!

Recept

Székrekedés, székrekedés;
ez aztán a legrosszabb nyavalya!
Töltött káposztára esküdj, talán
meggyógyul gyomrod sok baja.

Fintor

Mit tudsz te rólam, mondd?!
Se annyit, se ennyit.
Hát edd meg az együgyű
semmit!

Ferronjós futandó.

Éltél, ahogy éltél,
de inkább szenvedtél.
Legyen iródomvendés:
a még orob szenvedél!

*

Csak azt volt mel' mindig, ami
öszinte valót! Ami kellemes,
azt talán jóha.
Itz ördög tujja, hogy van, ha
van; hiszed a csós
mindig ösztöke!

*

Ételmes elmér követ ellensége;
vegye te is megkapta most a lehel.
Te volna már ha kordótanitkázai
minden mesélaj, megérintt enné!

*

Áróbátanitatvározot végrel
sombaid felett.
Itz olyan "orog" ki nem bírja ezt,
végrelpp' elmehet

*

Santa Sántán, ki lencés
dické voltál valaha,
most a lárt, virdőzöttje "vohal"
s, legőrentebb melésitje?!

*

Benkezy
/ / / /